

Apel, koji supotpisuju 435 organizacija civilnog društva, u povodu usvajanja Odluke Vlade vezane za preraspodjelu novčanih sredstva unutar dijela prihoda od igara na sreću za 2016., pozivaju Vladu da razmotri sljedeće činjenice i stavove, kako se navodi apelu, koji prenosimo u cijelosti:

„Uspostavljen institucionalni model razvoja civilnog društva kao i sustav financiranja organizacija civilnoga društva u Republici Hrvatskoj, dobar je primjer i uzor u kvalitetnoj i transparentnoj izgradnji sustava podrške razvoju civilnog društva, koji je prepoznat u zemljama u tranziciji u susjedstvu, ali i šire na području Euromediterrana. Brojne su strane delegacije učile iz naše prakse i postignuća te koristile naš primjer za izgradnju i unaprjeđivanje podrške razvoju civilnoga društva u svojim zemljama. Važnu ulogu u tom procesu imaju Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva i Savjet za razvoj civilnog društva, koji su ujedno i temelj našeg ugleda i kredibiliteta u međunarodnoj zajednici kada je riječ o demokratskim dosezima razvoja civilnoga društva.

Republika Hrvatska zadnjih desetak godina sustavno radi na poboljšavanju i transparentnosti dodjele javnih sredstava udrugama primjenjujući model suradnje između donositelja odluka i organizacija civilnoga društva. Promjena raspodjele iz sredstava igara na sreću, a koja je usvojena bez temeljite procjene učinka i utjecaja za svako pojedino područje, praksa je koja dugoročno neće doprinijeti kvaliteti rada udruga ili poboljšanju statusa najugroženijih u društvu, koji često ovise o uslugama koje pružaju udruge.

Organizacije civilnog društva koje rade na demokratizaciji i razvoju civilnoga društva upravo su one koje predvode brojne procese suvremenih inovativnih društvenih rješenja i vrlo često upravo one daju podršku organizacijama koje djeluju u najrazličitijim društvenim područjima (obrazuju, savjetuju, pomažu u pripremi i provedbi projekata iz domaćih i EU fondova). Smanjenjem sredstava ozbiljno se ugrožava ne samo mreža potpore već i djelovanje i opstanak brojnih organizacija koje pružaju direktne socijalne usluge najranjivijim skupinama u društvu.

Paušalna procjena smanjenja sredstava u bilo kojem programskom području bez procjene njihovog doprinosa demokratizaciji, poštivanju ljudskih prava, socijalnoj koheziji, neformalnom obrazovanju, ukupnom poboljšanju kvalitete života i doprinosu mjerama iz nacionalnih strategija, ugrozit će međusektorsku suradnju i sinergiju, u koju se ulagalo godinama, iz najrazličitijih izvora financiranja, a koja je do sada urodila brojnim pozitivnim promjenama prema održivijem društvenom i gospodarskom razvoju.

Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava samo su neka od tijela državne uprave koja dugi niz godina aktivno koriste resurse udruga koje rade na razvoju civilnoga društva, bilo u kreiranju javnih politika, praćenju provedbe pojedinih programa podrške iz EU, partnerskim projektima i dr. Udruge daju svoj volonterski doprinos stručnim znanjima, vremenom i entuzijazmom (npr. prve project ficheve i Upute za podnositelje projektnih prijedloga su pisali stručnjaci iz civilnog sektora).

Primjer strategija u kojima su ključnu ulogu odigrali stručnjaci iz udruga u poticanju donošenja razvojnih dokumenata i aktivnom sudjelovanju u izradi su Nacionalna strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti Republike Hrvatske, Nacionalna strategija za razvoj socijalnog/društvenog poduzetništva u RH, Zakon o zaštiti prirode, Zakon o volonterstvu, Nacionalni program za razvoj volonterstva, Nacionalni program za mlade, Nacionalna

strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva, Obiteljski zakon i još brojni drugi.

Tijekom svih ovih godina, udruge su aktivno podržavale uvođenje sustava transparentne dodjele financijske podrške iz javnih sredstava i uvijek su spremne doprinijeti poboljšanju sustava dodjele. Uz podršku Nacionalne zaklade je pokrenut decentraliziran model financiranja razvoja civilnog društva u okviru kojega se provodi i terensko praćenje provedbe dijela projekata financiranih javnim novcem, što predstavlja ključni element mjerenja socijalnog i ekonomskog utjecaja rada udruga. Zagovaramo i sudjelovat ćemo u otvorenom dijalogu i procjeni učinka organizacija civilnoga društva i kvaliteti rada organizacija te konkretnog utjecaja na poboljšanju kvalitete življenja u zajednicama i stanja za najranjivije skupine.

Razvijeno civilno društvo odlika je svih demokratski i ekonomski razvijenih društava. Ishitrene i nedovoljno utemeljene odluke mogu dugoročno narušiti ili u nekim slučajevima u potpunosti izbrisati mehanizme i procedure koje su se gradile godinama. Usvojeni model raspodjele sredstava izravno će utjecati na održivost rada malih lokalnih udruga koje aktivno doprinose rješavanju lokalno prepoznatih problema i razvoju svojih zajednica.

U vrijeme visoke nezaposlenosti, ne treba zaboraviti da udruge zapošljavaju značajan broj ljudi, uključujući i one u nepovoljnom položaju koji su teško zapošljivi. Udruge raspolažu znanjima i vještinama u pripremi projektnih prijedloga te u potpunosti apsorbiraju sredstva Europskih fondova namijenjena za njihove projekte, ali i sudjeluju u partnerskim projektima s jedinicama lokalne samouprave i drugim javnim institucijama.

Apeliramo na Vladu Republike Hrvatske da u strateškim odlukama povezanim s razvojem civilnog društva poštuje izgrađen model podrške razvoju civilnog društva i uspostavljene institucije Vladinog ureda za udruge, Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva i Savjeta za razvoj civilnog društva. Također, Vladu Republike Hrvatske pozivamo da poštuje demokratske procedure parlamentarne rasprave, javnog dijaloga te argumentiranog oblikovanja i donošenja javnih politika i ne donosi odluke koje su u suprotnosti s temeljnim načelima i dobrim praksama društvenog razvoja na razini EU i Vijeća Europe.“

Zagreb, 9. svibnja 2016.